

१४ व्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांना सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाच्या जनरल परफॉर्मन्स ग्रँटच्या वितरणाबाबतचे निकष व संनियंत्रण याबाबत मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: चौविआ २०१५/ प्र.क्र. २६/वित्त-४

सार्वजनिक बांधकाम भवन, १ ला मजला

२५, मझबान पथ, मुंबई-४०० ००१.

तारीख: - २८ एप्रिल, २०१६.

वाचा -

- १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.चौविआ २०१५/प्र.क्र.२६/वित्त-४, दि.१६/७/२०१५
- २) केंद्रीय वित्त मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३(३२)एफएफसी/एफसीडी/२०१-१६ दि.८/१०/२०१५.
- ३) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.चौविआ २०१५/प्र.क्र.२६/वित्त-४, दि.२१/१२/२०१५
- ४) शासन परिपत्रक, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.चौविआ २०१५/प्र.क्र.१०७/वित्त-४, दि.१/२/२०१६

प्रस्तावना -

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या बळकटीकरणासाठी राज्याला सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षापासून पुढील पाच वर्षासाठी बेसिक ग्रँटचे रु.१३५३२.११ कोटी व परफॉर्मन्स ग्रँटचे रु.१५०३.५६ कोटी अशा २ प्रकारच्या ग्रँट्सच्या स्वरूपात एकूण रु.१५०३५.६७ कोटी इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. त्यापैकी जनरल बेसिक ग्रँट सन २०१५-१६ पासून प्राप्त होणार असून परफॉर्मन्स ग्रँट सन २०१६-१७ पासून प्राप्त होणार आहे. प्रस्तुत निधी हा केवळ ग्रामपंचायत स्तरासाठीच उपलब्ध करण्यात येणार आहे.

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत जनरल बेसिक ग्रँटच्या वितरणाबाबतचे निकष संदर्भाधीन क्र.१ येथील दि.१६/७/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी जनरल परफॉर्मन्स ग्रँटच्या स्वरूपात प्राप्त होणारा निधी वितरीत करण्याबाबतचे निकष ठरविण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. याबाबत शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय-

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांकरीता प्राप्त होणाऱ्या जनरल परफॉर्मन्स ग्रॅटच्या अनुदानाच्या वितरणाची व संनियंत्रणाची सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाकरीता कार्यपध्दती खालीलप्रमाणे असेल.

२. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाचे परफॉर्मन्स ग्रॅट मिळण्याकरीता पात्रतेच्या अटी:-

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगाचे परफॉर्मन्स ग्रॅट मिळण्याकरीता पात्र ठरण्यासाठी ग्रामपंचायतींनी खालील दोन अटींची पूर्तता करणे आवश्यक राहिल.

(अ) ग्रामपंचायतींनी त्यांचे लेखे ठेवणे आवश्यक असून त्यांचे अद्ययावत (दोन वर्षांच्या आतील कालावधीचे) लेखापरीक्षण झाले असावे. या लेखापरिक्षित लेख्याद्वारे ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च यासंबंधीची विश्वासाह माहिती सुस्पष्टपणे उपलब्ध करणे.

उदा. सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाचे परफॉर्मन्स ग्रॅट मिळण्याकरीता पात्र ठरण्यासाठी सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षण झालेले असावे.

(ब) ग्रामपंचायतीच्या स्वउत्पन्नात मागील वर्षापेक्षा वाढ झाली असावी.

३. (अ) निधी वितरणाचे प्रमाण:-

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत केंद्र शासनाकडून राज्यातील ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांना प्राप्त होणारा संपूर्ण निधी हा केवळ ग्रामपंचायत स्तरासाठीच उपलब्ध असेल.

(ब) निधी वितरणाचे निकष:-

(i) केंद्र शासनाकडून चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत प्राप्त परफॉर्मन्स ग्रॅटचे वितरण राज्य शासनाकडून ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांना बेसिक ग्रॅटप्रमाणेच, लोकसंख्या (९०%) व क्षेत्रफळ (१०%) याआधारे जिल्हा परिषदेमार्फत ग्रामपंचायतींना करण्यात येईल.

(ii) जिल्हा परिषदेमार्फत ग्रामपंचायत स्तरावर परफॉर्मन्स ग्रॅट वाटप करताना, वरीलप्रमाणे लोकसंख्या व क्षेत्रफळ या निकषाच्या आधारे ग्रामपंचायतीचा अनुदानाचा हिस्सा ठरविण्यात येईल. ज्या ग्रामपंचायती परफॉर्मन्स ग्रॅट मिळण्यासाठीच्या पात्रता निकषांची पूर्तता करतील, त्यांना परफॉर्मन्स ग्रॅटमधील त्यांच्या हिश्याचे वाटप करण्यात येईल.

गेली दोन वर्षे राज्यात दुष्काळाची तीव्रता अधिक असल्याने ग्रामपंचायतीच्या आर्थिक वर्षाच्या स्वउत्पन्नावर परिणाम होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे जिल्हा परिषद स्तरावरून ग्रामपंचायतींना परफॉर्मन्स ग्रॅटचे वाटप करताना सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाचे परफॉर्मन्स ग्रॅट

मिळण्यासाठी पात्र ठरण्यासाठी ग्रामपंचायतींनी खालीलप्रमाणे विहित १०० गुणांपैकी एकत्रित कमीत कमी ८५ गुण मिळविणे आवश्यक राहिल.

अ.क्र.	वर्ष	निकष	गुण
१	२०१६-२०१७	ग्रामपंचायतीचे लेखापरिक्षण	८० गुण
		ग्रामपंचायतीचे स्वउत्पन्नात वाढ	२० गुण
		स्वउत्पन्नात वाढ १०% पर्यंत- ५ गुण	
		स्वउत्पन्नात वाढ २५% पर्यंत- १० गुण	
		स्वउत्पन्नात वाढ ५०% पर्यंत- १५ गुण	
		स्वउत्पन्नात वाढ ५०% पेक्षा जास्त- २० गुण	
एकूण			१०० गुण

(iii) ज्या ग्रामपंचायतींनी परफॉर्मन्स ग्रँट मिळण्यासाठी पात्रता निकषांची पूर्तता केली नसेल, त्यांची संबंधित आर्थिक वर्षाच्या परफॉर्मन्स ग्रँटच्या हिश्याची रक्कम, पात्र ग्रामपंचायतींमध्ये समप्रमाणात वाटप करण्यात येईल.

४. निधी वितरणविषयक कार्यप्रणाली:-

जिल्हा परिषदांनी वरीलप्रमाणे विहित केलेल्या निधी वाटपाच्या निकषांनुसार त्यांच्या अधिनस्त सर्व ग्रामपंचायतींना इ.सी.एस. (Electronic Clearance System)/एन.इ.एफ.टी. (National Electronic Fund Transfer) किंवा आर.टी.जी.एस. (Real Time Gross Settlement) या आधुनिक बँकिंग सिस्टीमद्वारे संबंधित ग्रामपंचायतीच्या खात्यावर ५ ते १० दिवसांत वितरीत करावा. याप्रमाणे सर्व निधी विहित सूत्रानुसार त्यांच्या अधिनस्त सर्व ग्रामपंचायतींना वितरीत करण्यात आल्यानंतर त्याबाबतचे सोबत जोडलेल्या “प्रपत्र-अ” नुसार प्रमाणपत्र शासनास तातडीने सादर करावे.

५. इतर मार्गदर्शक सूचना :-

- १) शासनाने यापूर्वी दिलेल्या सूचनेनुसार ग्रामपंचायतींनी चौदाव्या वित्त आयोगांतर्गत प्राप्त निधीच्या व्यवहारासाठी राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये उघडलेल्या बचत खात्यातच परफॉर्मन्स ग्रँटचा निधी ठेवावा.
- २) ग्रामपंचायतींनी चौदाव्या वित्त आयोगांतर्गत खात्यातील व्यवहार ग्रामपंचायतीच्या नावाने सरपंच व ग्रामसेवक / ग्रामविकास अधिकारी यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने व्हावे.
- ३) चौदाव्या वित्त आयोगांतर्गत जनरल परफॉर्मन्स ग्रँटच्या अनुदानाची रक्कम यासंदर्भात देण्यात येणाऱ्या विहित उद्दिष्टांवरच खर्च करावी. इतर योजना व कार्यक्रमांवर खर्च करण्यात येऊ नये.

४) शासनाने विहित उद्दिष्टांव्यतिरिक्त इतर बाबींवर निधी खर्च केल्यास ती रक्कम संबंधित जबाबदार पदाधिकाऱ्यांकडून/कर्मचाऱ्यांकडून वसूल करण्यात येईल.

५) ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी स्वतःच्या उत्पन्नात वाढ करावी. तसेच ग्रामपंचायतींचे लेखा परीक्षण विहित वेळेत होईल याची काळजी घ्यावी व त्रुटींचे निराकरण तात्काळ करावे.

६. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी ह्या शासन निर्णयाच्या प्रती त्यांचे अधिनस्त सर्व जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती/ग्रामपंचायत स्तरावरील अधिकाऱ्यांना तात्काळ उपलब्ध करून द्याव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०४२८१२०५१३४४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वैभव राजेघाटगे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. मंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. राज्यमंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. विधानसभा व विधान परिषद सदस्य
- ६) सर्व जिल्हा परिषदांचे मा. अध्यक्ष
- ७) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
- ८) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) प्रधान सचिव (ग्रा.वि. व पं.रा.) यांचे स्वीय सहाय्यक
- १०) महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ (लेखापरीक्षा), मुंबई (पाच जादा प्रतीसह)
- ११) महालेखापाल, महाराष्ट्र - २ (लेखापरीक्षा), नागपूर (पाच जादा प्रतीसह)
- १२) सर्व विभागीय आयुक्त (महसूल)

- १३) सर्व सह/उपसचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
१५) संचालक, स्थानिक निधी लेखा, महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई
१६) सर्व महसूल विभागाचे उप आयुक्त (विकास),
१७) सर्व सहमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व विभाग)
१८) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
१९) सर्व जिल्हा परिषदांचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत)
२०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२१) वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थोपाय / वित्त आयोग कक्ष.)
२२) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग (सर्व कार्यासने)
२३) निवड नस्ती का.क्र.वित्त-४, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग.

प्रपत्र - अ

प्रमाणित करण्यात येते की, १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत सन ----- या वर्षाचा जनरल परफॉर्मन्स ग्रॅटचा शासन निर्णय, ग्राम विकास विभाग, क्र.-----, दि. ----- अन्वये जिल्हा परिषद स्तरावर प्राप्त सर्व निधी व त्यावरील व्याजाची रक्कम ----- (संबंधित जिल्हा परिषदेचे नाव) या जिल्हा परिषदेच्या अधिनस्त पात्र ग्रामपंचायतींना शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना तसेच विहित केलेल्या निकषानुसार वितरित करण्यात आली आहे.

पात्र ग्रामपंचायतींची संख्या -

अपात्र ग्रामपंचायतींची संख्या -

सही:

नाव :

दिनांक :

(मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी)

जिल्हा परिषद -----

सही:

नाव :

दिनांक :

(मुख्य कार्यकारी अधिकारी)

जिल्हा परिषद -----